

editorial

En aquest setè butlletí de la sèrie monogràfica que dediquem a **la reforma de les pensions i la seva incidència en el sector públic** la seva autora, **Ana Mochales Collado**, Cap dels Serveis Jurídics de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, ens ofereix el seu punt de vista respecte als **INCENTIUS AL PERLLONGAMENT VOLUNTARI DE LA VIDA LABORAL**.

INTRODUCCIÓ

La voluntat estatal d'incentivar el perllongament voluntari de la vida laboral ha estat present en la majoria de reformes efectuades en el sistema de la Seguretat Social. Cal destacar el Pacte de Toledo de 1995, els Acords entre sindicats i Govern de 1996, la *Ley 24/1997, de 15 de julio, de consolidación y racionalización del sistema de la Seguridad Social*, l'Acord per a la millora i desenvolupament del sistema de la Seguretat Social de 2001, la *Ley 35/2002, de 12 de julio, de medidas para el establecimiento de un sistema de jubilación gradual y flexible*, la renovació del Pacte de Toledo de 2003, la *Ley 40/2007, de 4 de diciembre, de medidas en materia de Seguridad Social* (LMSS), així com les recomanacions i acords de 2010 i 2011.

El Pacte de Toledo de 1995 tenia com a motivació, entre d'altres, aquest aspecte, que ha continuat incorporant-se en els últims Acords: les recomanacions del Pacte de Toledo de 2010, l'Acord social i econòmic del 2011 i, més recentment, el Projecte de Llei del Govern.

El passat 1 d'abril es publicà en el Butlletí Oficial de les Corts Generals el projecte de Llei sobre actualització, adequació i modernització del Sistema de Seguretat Social. A la seva exposició de motius, que s'inicia amb l'afirmació que **"el dit Sistema constitueix un pilar central de la societat espanyola a través del qual s'ha consolidat i desenvolupat un sistema eficaç de benestar per als ciutadans"**, s'exposen les circumstàncies que han generat la **necessitat de modificar i modernitzar el dit sistema**.

Si bé es cert que hi ha aspectes que calia reformar i potser més que reformar precisar, el que sí està clar és que **allò que més ha transcendit de la reforma són les modificacions que afecten a la jubilació. L'ampliació del període de cotització i la modificació de la jubilació parcial són els dos mitjans d'estalvi econòmic més destacables per a la Seguretat Social**.

Les principals circumstàncies que han generat la necessitat d'aquesta reforma són l'envelliment de la població, causada per la baixa natalitat, així com l'alta esperança de vida. Segons les últimes dades publicades, som el segon país del món amb l'esperança de vida més alta.

La crisi econòmica en la qual ens trobem immersos ha provocat i sobretot provocarà, que el sistema de pensions perilli. En els darrers anys abans de la crisi es va donar una situació molt positiva amb una incorporació, ja consolidada, de la dona al mercat laboral, una reducció de l'atur i l'augment dels treballadors immigrants de manera regularitzada. La situació de crisi econòmica fa doncs que aquests factors hagin **disminuït** de manera alarmant, els nivells d'atur són elevadíssims, i a això cal afegir el gran nombre de jubilacions anticipades que fins al moment s'havien produït, suposant un 45 % anual (i les previsions anteriors a la reforma plantejada augmentaven aquest percentatge).

No únicament a Espanya s'estan portant a terme reformes en matèria de jubilació i Seguretat Social. Aquestes modificacions i reformes són generalitzades a molts altres països del nostre entorn. Signifiquen sobretot un mecanisme per a desincentivar la jubilació anticipada i promoure alhora la prolongació de la vida activa.

Així es manifesta a l'exposició de motius del Projecte de Llei: **"Aquesta situació no és només pròpia d'Espanya, sinó comuna a la resta dels països del nostre entorn. Els Consells europeus de Lisboa, Estocolm, Gotemburgo, Barcelona, Brussel·les, fins a arribar als més recents, promouen com a prioritats la prolongació de la vida activa i la desincentivació de la jubilació anticipada i països del nostre entorn han realitzat reformes legals en el sentit de reduir els estímuls a l'abandó prematur de la vida activa i alguns han establert l'edat legal en els 67 anys"**.

MESURES VIGENTS PER INCENTIVAR EL PERLLONGAMENT DE LA VIDA LABORAL

Aquestes **es basen a millorar el càlcul de la pensió de jubilació quan s'hi accedeixi superant l'edat del 65 anys**. Es reconeixerà un 2 % addicional per cada any complet transcorregut entre la data que es va complir aquesta edat i la del fet causant de la pensió. Aquest s'incrementa al 3 % si s'acrediten un mínim de 40 anys de cotització al complir els 65 anys.

La jubilació flexible també cal considerar-la com un incentiu, ja que suposa una millora de la prestació futura. Aquesta millora s'aplica en aquells casos que la persona jubilada, pel sistema ordinari, jubilació especial -64 anys- o anticipada, s'incorpora de nou al mercat laboral treballant a temps parcial.

Una altra possibilitat és la **jubilació parcial**, per aquells supòsits que, arribada l'edat de jubilació i reunint els requisits establerts per a obtenir el dret a jubilació parcial, es redueixi la jornada laboral un mínim d'un 25 % i un màxim del 75 %.

També constitueix un incentiu, la bonificació de les quotes a la Seguretat Social, establerta per la disp. ad. 20ª LMSS, per als **casos que, superada l'edat de jubilació, es perllongui la vida laboral**. Aquesta bonificació suposa l'exoneració de l'obligació de cotitzar per contingències comunes, excepte per IT, a aquells treballadors que superin els 65 anys. Aquesta bonificació ja es trobava recollida de manera molt similar a l'art. 112 TRLSS i es troba matisada per l'apartat segon del mateix precepte, en el qual es preveu que en cas que el treballador no tingui cotitzats 35 anys, l'exempció a que es refereix aquest article serà aplicable des que s'acreditin els 35 anys de cotització efectiva. No s'aplicarà aquesta bonificació a les cotitzacions relatives als treballadors que presten els seus serveis a les Administracions públiques o als Organismes públics regulats en el Títol III de la *Ley 6/1997, de 14 de abril, de Organización y Funcionamiento de la Administración General del Estado*.

REGULACIÓ PREVISTA EN EL PROJECTE DE LLEI

La principal mesura que s'hi contempla per a incentivar la prolongació de la vida laboral és el pas de 65 a 67 anys per a assolir l'edat de jubilació. Aquesta mesura **s'aplicarà de manera progressiva** en el període comprès entre el 2013 i el 2021, a raó d'un mes per any fins el 2018 i dos mesos per any des del 2019 fins al 2027.

El càlcul de la pensió també es modifica, suposant un augment del mínim necessari. Per tant, la cotització actual de 35 anys passa a 38 anys i 6 mesos per accedir a la jubilació als 67 anys. Aquesta mesura s'aplicarà gradualment, en un període transitori que s'iniciarà en 2013 i que finalitzarà el 2027.

Un dels objectius principals de la reforma és doncs **la prolongació de la vida laboral i de les carreres de cotitzacions**.

Els incentius voluntaris es mantenen de manera molt similar als que ja estan vigents i la seva finalitat és bàsicament premiar econòmicament per millorar així la pensió resultant. Aquests incentius es troben a l'art. 163 del *Real Decreto Legislativo 1/1994, de 20 de junio, por el que se aprueba el Texto Refundido de la Ley General de la Seguridad Social* (LGSS), que segons el nou redactat del Projecte de Llei són, resumidament:

- Per als primers 15 anys cotitzats, el 50 %.
- A partir del setzè, per cada mes addicional de cotització comprès entre els mesos 1 i 248, s'afegirà el 0,19 %.
- Superat el mes 248, s'afegirà el 0,18 %, sense que el percentatge aplicable a la base reguladora pugui superar el 100 %, a excepció de les situacions del punt següent.
- Quan l'accés a la jubilació sigui a una edat superior a la que resulti d'aplicació en cada cas de l'art. 161, es reconeixerà un percentatge addicional:
  - S'incentivarà amb el 2 % fins a 25 anys cotitzats.
  - S'incentivarà amb el 2,75 % entre 25 i 37 anys cotitzats.
  - S'incentivarà amb el 4 % a partir dels 37 anys.

Una altra via que suposarà incentivar la prolongació de la vida laboral, és la que prové de les **modificacions operades en les condicions de la jubilació voluntària**. Es regula la jubilació anticipada **distingint dues situacions: la voluntària i la de situació de crisi o tancament de l'empresa**. Ja no es parla d'involuntària o situacions no imputables al treballador. En el Projecte s'augmenta el període mínim de cotització necessari, passant de 30 a 33 anys. La reducció de la pensió es calcularà mitjançant l'aplicació per trimestres o fraccions de trimestre, sent els coeficients el 1,875 % per trimestre per als treballadors amb menys de 38 anys i 6 mesos cotitzats i del 1,625 % per trimestre per als treballadors amb 38 anys i

6 mesos cotitzats o més. I **se suprimeix la possibilitat de la jubilació especial als 64 anys**, a partir de la data que entri en vigor la nova normativa.

Respecte al **personal funcionari**, la disp. add. 8ª LMSS va preveure que per a que als funcionaris públics els siguin d'aplicació les previsions de l'art. 163.2 LGSS, que regula l'accés a la jubilació a una edat superior a la que resulti d'aplicació segons l'art. 161 de la mateixa norma, el Govern haurà de remetre a les Corts Generals un Projecte de llei desenvolupant els termes de la prolongació de la permanència en el servei actiu a la qual es refereix l'art. 67.3 EBEP.

En definitiva, **amb les modificacions introduïdes**, efectivament **es produirà una prolongació de la vida laboral**. Aquesta **en la majoria de casos serà forçada**, ja que l'augment dels anys de cotització necessaris en molts casos, així com les modificacions dels càlculs de la base reguladora, no faran possible plantejar-se altres opcions.

Igualment es mantenen les diferències entre la situació del personal al servei de les Administracions públiques. Personal de dos tipus, laboral i funcionari, **havent-se deixat passar l'oportunitat d'equiparar les regulacions en matèria de Seguretat Social, sobretot pel que fa a la jubilació**, on les diferències són francament evidents.

Convé dir que aquestes reformes no han finalitzat. Tant els representants del Govern estatal com els representants dels sindicats majoritaris, ja han anunciat que aquesta és la primera de diverses reformes necessàries que -és de desitjar- facin possible el manteniment del sistema de Seguretat Social, que suposa per a molts ciutadans un mínim nivell de benestar.